

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “สุทธิ — ความบริสุทธิ์”

คำว่า **สุทธิ** เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง (อ่านว่า สุต - ทิ) แปลว่า ความบริสุทธิ์ มีความหมายในทางธรรม คือขณะที่สภาพธรรมฝ่ายดีเกิดขึ้น ขณะนั้นก็บริสุทธิ์ แต่ถ้าสภาพธรรมที่เป็นอกุศลธรรมเกิดขึ้นเป็นไป ขณะนั้นก็ไม่มีบริสุทธิ์ เพราะเศร้าหมอง ไม่ผ่องใสด้วยอกุศลธรรม ดังข้อความจากพระไตรปิฎก ดังนี้

“บาปอันผู้ใดทำแล้วด้วยตนเอง ผู้นั้นย่อมเศร้าหมองด้วยตนเอง บาปอันผู้ใดไม่ทำด้วยตนเอง ผู้นั้นย่อมบริสุทธิ์ด้วยตนเอง ความบริสุทธิ์ ความไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนอื่นทำคนอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้”

(จาก พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ทรงแสงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ได้ตรัสไว้ว่า “เมื่อจิตเศร้าหมอง สัตว์ทั้งหลายจึงชื่อว่าเศร้าหมอง เมื่อจิตบริสุทธิ์ สัตว์ทั้งหลายจึงชื่อว่าบริสุทธิ์ด้วย”

(จาก... สารัตถปกาสินี อรรถกถา สังยุตตนิกาย ชันธวารวรรค คัททูลสูตร)

และบางนัย ความบริสุทธิ์ (สุทธิ) มุ่งหมายถึงพระนิพพาน ซึ่งเป็นสภาพธรรมที่บริสุทธิ์จริง ๆ กล่าวคือ บริสุทธิ์จากกิเลส บริสุทธิ์จากสภาพธรรมที่เกิดดับโดยประการทั้งปวง.

ธรรม หมายถึง สิ่งที่มีจริงทั้งหมด เมื่อกล่าวโดยประมวลแล้ว ไม่พ้นไปจากจิต (สภาพธรรมที่เป็นใหญ่เป็นประธานในการรู้แจ้งอารมณ์) เจตสิก (สภาพธรรมที่เกิดร่วมกับจิต) และ รูป (สภาพธรรมที่ไม่รู้อะไรเลย) แต่ละบุคคลที่เกิดมามีชีวิตดำเนินไปในแต่ละวัน ๆ นั้น ก็เป็นธรรมทุกขณะ เพราะมีธรรมเหล่านี้คือ มีจิต มีเจตสิก และมีรูป จึงสมมติเป็นคนนั้น คนนี้ เป็นสัตว์บุคคลต่าง ๆ

แต่ละบุคคลที่เกิดมานั้น จะบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ กล่าวคือ จะเป็นคนดีหรือไม่ดี ไม่ได้อยู่ที่รูปลักษณะภายนอก ไม่ได้อยู่ที่ฐานะตระกูล หรือยศถาบรรดาศักดิ์ แต่อยู่ที่จิต เพราะเหตุว่าเมื่อจิตดี คือเป็นกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ก็ชื่อว่าบริสุทธิ์ (แต่เป็นการบริสุทธิ์ชั่วขณะที่จิตเป็นกุศล เพราะว่ามีจิตที่บริสุทธิ์จริง ๆ ไม่มีกิเลสใด ๆ เกิดขึ้นเลยนั้น ต้องเป็นพระอรหันต์) แต่เมื่อจิตไม่ดี คือเป็นอกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ก็ชื่อว่าไม่บริสุทธิ์ จะถือเอารูปลักษณะภายนอกเป็นประมาณไม่ได้เลย ดังนั้นจิตจึงมีความสำคัญมาก ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นกุศลจิต หรืออกุศลจิตเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามการสะสมมาของแต่ละบุคคลจริง ๆ โดยที่ไม่เหมือนกับเลย จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลทำกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกุศลหรืออกุศล ก็สำเร็จแล้วด้วยจิตทั้งนั้น กล่าวคือ เมื่อจิตดี (เป็นกุศล) ก็สำเร็จเป็นกรรมดี ทำในสิ่งที่ดีงาม เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและผู้อื่น ไม่มีโทษที่เกิดจากความดีได้เลยแม้แต่น้อย ในทางตรงกันข้าม ถ้าจิตไม่ดี (เป็นอกุศล) ย่อมเป็นเหตุให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี นำมาซึ่งความทุกข์ความเดือดร้อนมากมาย

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของคำสอนก็ตาม ก็เป็นเครื่องเตือนที่ได้อยู่เสมอ เตือนให้เป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต และเป็นประโยชน์ทุกกาลสมัยด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ได้ฟังได้ศึกษาศึกษาและน้อมประพฤติปฏิบัติตามเท่านั้น บุคคล

ผู้เห็นประโยชน์ของกุศลธรรม และเห็นโทษของอกุศลธรรม โดยอาศัยการฟังพระธรรมบ่อย ๆ เนื่องๆ
สะสมความเข้าใจไปตามลำดับ จิตใจย่อมโน้มไปในทางกุศลขัดเกลากิเลสในชีวิตประจำวันเพิ่ม
มากยิ่งขึ้น คล้อยตามความเข้าใจที่ค่อย ๆ เจริญขึ้น ทำให้เป็นคนที่บริสุทธิ์ขึ้นด้วยกุศลธรรมที่
เกิดขึ้นเป็นไป.

[ชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com , โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]